

Γεωμετρία του επιπέδου – Μέτρηση

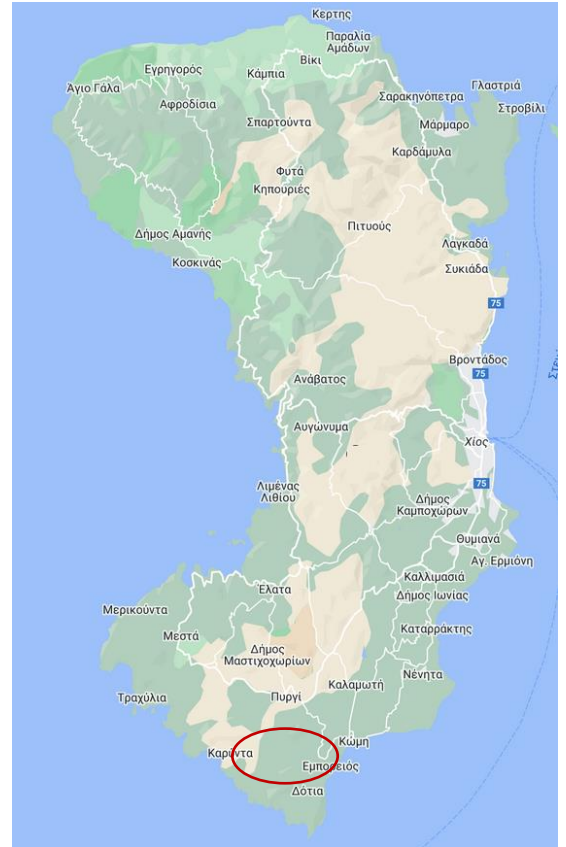
Το Πυργί και τα ξυστά

Πού βρίσκεται:

Στο νότιο μέρος της Χίου, γύρω στα 25 χιλιόμετρα απόσταση από το κεντρικό λιμάνι, βρίσκεται το Πυργί, ένα από τα περίφημα 24 Μαστιχοχώρια της Χίου. Όλα αυτά τα χωριά, παράγουν μαστίχα μέσα από μια τοπική ποικιλία του σχίνου.

Λίγα λόγια για την ιστορία του:

Από το 1346 μέχρι το 1566 τα Μαστιχοχώρια κατακτήθηκαν από τους Γενοβέζους, που δημιούργησαν μια εταιρεία με την οποία επέβαλαν φόρο στην παραγωγή και εμπορεία της μαστίχας. Φρόντισαν τα χωριά που την παρήγαγαν να μην βρίσκονται κοντά σε παραλίες για να μην γίνεται λαθρεμπόριο, προστατεύοντάς τα με φρούρια γύρω γύρω. Στη συνέχεια η Χίος κατακτήθηκε από τους Οθωμανούς, εξακολουθώντας οι κάτοικοι να πληρώνουν και σε αυτούς φόρο για την μαστίχα που παρήγαγαν. Όμως, το 1881, έγινε ένας πολύ μεγάλος σεισμός 7,3 ρίχτερ, ο οποίος κατάστρεψε τα περισσότερα από τα χωριά αυτά. Ένα από τα χωριά που κατάφερε να διασωθεί ήταν το Πυργί. Δεν ξέρουμε με ακρίβεια πότε δημιουργήθηκε το Πυργί, αλλά υπάρχουν κάποιες πηγές σε κείμενα που αναφέρουν ότι υπήρχε πριν το 1089 μ.Χ.

Τι είναι τα ξυστά και πώς κατασκευάζονται:

Αυτό που είναι πραγματικά ξεχωριστό στο Πυργί, είναι οι προσόψεις των κτιρίων του, οι οποίες είναι χαραγμένες με ασπρόμαυρα διακοσμητικά σχέδια που τα περισσότερα είναι γεωμετρικά σχήματα, όπως κύκλοι, τετράγωνα, ρόμβοι, αλλά και πουλιά, πελαργοί, λουλούδια σε βάζα, κλαδιά και φύλλα δέντρων. Λόγω της τεχνικής τους, ονομάστηκαν «ξυστά» και μπορεί κανείς να τα συναντήσει και σε άλλα μέρη της Χίου, όπως στον Κάμπο ή την Πόλη της Χίου. Για να φτιαχτούν λοιπόν τα ξυστά, πάνω από την επιφάνεια των κτιρίων περνούν ένα στρώμα από τσιμέντο και μαύρη άμμο που φέρνουν από τις κοντινές παραλίες,

ασβεστώνουν και κάνουν στην επιφάνεια του ασβέστη το περίγραμμα των σχεδίων με χάρακα, διαβήτη, αλφάδι, μέτρο και η μεταλλική γραφίδα. Κατόπιν ξύνουν με πιρούνι μέσα από αυτό το περίγραμμα ώστε να φύγει ο ασβέστης και έτσι εμφανίζεται το σκούρο υπόστρωμα με τα γεωμετρικά και άλλα σχέδια, πάνω στο λευκό φόντο.

Από πού προέρχονται τα ξυστά:

Πιθανολογείται ότι η τεχνική αυτή αναπτύχθηκε στη Χίο την περίοδο της κατοχής της από τους Γενοβέζους, καθώς θυμίζει ένα συγκεκριμένο ιταλικό τύπο διακόσμησης το “Sgraffito”, που συναντάται συχνά στην κεραμική, αλλά και στη διακόσμηση τοίχων. Και εδώ οι τοίχοι πρέπει να ξυστούν, για να περαστεί από πάνω γύψος άλλης απόχρωσης είτε άψητος πηλός, για να δημιουργηθούν τα σχέδια. Ωστόσο, υπάρχουν μελετητές που δεν συμφωνούν με αυτή την άποψη, λέγοντας ότι αν Γενοβέζοι ενδιαφερόταν για τις διακοσμήσεις των προσόψεων των σπιτιών με ξυστά, θα το είχαν κάνει και στα δικά τους μέρη. Σύμφωνα με την άποψη αυτή, θεωρείται πολύ πιθανή η μεταφορά στην περιοχή Χριστιανών από την Ανατολή, αλλά και η μετακίνηση στο Πυργί για εργασία των λιγοστών κατοίκων που επέζησαν μετά τη Σφαγή του 1822 στη Χίο. Μεταξύ αυτών υπήρχαν άτομα που γνώριζαν να υφαίνουν κιλίμια. Παρόμοια ξυστά, υπάρχουν και σε άλλες περιοχές του κόσμου, όπως στην Καππαδοκία, όμως δεν έχουν την ομορφιά των ξυστών του Πυργίου.

Στον παρακάτω σύνδεσμο, μπορείτε να δείτε ένα μικρό βίντεο, αφιέρωμα της ΕΡΤ στα ξυστά με τους τελευταίους δημιουργούς ξυστών να μιλούν για τον τρόπο κατασκευής τους.

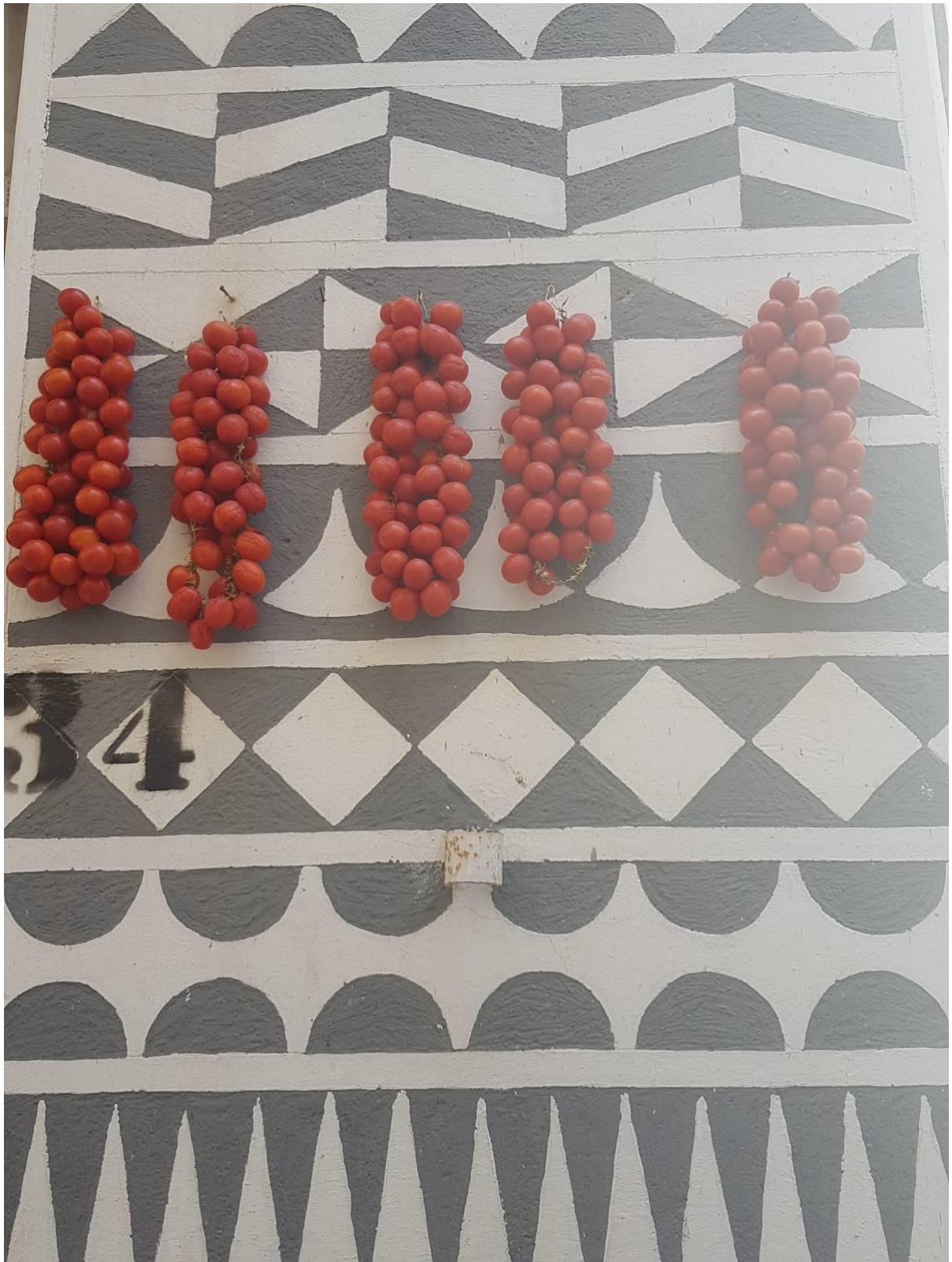
<https://www.ertnews.gr/eidiseis/ellada/pyrgi-oi-teleytaioi-dimioyrgoi-ton-perifimon-xyston-tis-chioy-video/>

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ: Το Πυργί και τα ξυστά

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ / ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ / ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ:

Δημήτρης Διαμαντίδης

Ελισσάβητ Καλογερία

Ειρήνη Πεрусινάκη

Γιάννης Σταμπόλας

Κώστας Στουραϊτης

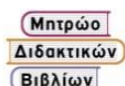
Βαγγέλης Φακούδης

Γιώργος Ψυχάρης

ΕΚΔΟΣΗ: 1.0

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 28-12-2024

Το παρόν αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 6010165, του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» που υλοποιείται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και
Κοινωνική Συνοχή